

Проекти ГЕФ та їх внесок у сталий розвиток

Ніна Павлюк (nina.pavliuk@recetox.muni.cz)

*Асистент проєктів, Регіональний центр Стокгольмської конвенції в Чехії (SCRC),
RECETOX, Університет Масарика, Брно, Чехія*

Що таке ГЕФ?

- ▶ **ГЕФ (GEF) - Глобальний Екологічний Фонд (Global Environment Facility)** – це міжнародна організація, яка працює для покращення стану глобального навколишнього середовища шляхом підтримки національних ініціатив зі сталого розвитку.
- ▶ ГЕФ є фінансовим механізмом, що надає гранти для країн, що розвиваються та країн з перехідною економікою.
- ▶ ГЕФ надає гранти для різних типів проектів, починаючи від кількох тисяч до кількох мільйонів доларів. Це повномасштабні проекти, середньорозмірні проекти і стимулюючі заходи.
- ▶ Фонд виділив понад 14 млрд дол США з власних коштів і залучив більше 70 млрд дол США в якості співфінансування для реалізації понад 4000 проектів.

Напрямки діяльності GEF:

- ▶ **Біорізноманіття** - допомога країнам у збереженні, відновленні та отриманні переваг від свого біорізноманіття;
- ▶ **Нарощування потенціалу** - обмін організаційним досвідом задля сталого майбутнього;
- ▶ **Хімічні речовини та відходи** - очищення планети від забрудників;
- ▶ **Адаптація до зміни клімату** - адаптація до глобального потепління;
- ▶ **Пом'якшення наслідків зміни клімату** - рішення для мінімізації викидів вуглецю;
- ▶ **Міжнародні води** - захист водних систем у всьому світі;
- ▶ **Деградація земель** - наукові, політичні та інноваційні рішення для відновлення земельних ресурсів

Виконавчі агенції GEF

ГЕФ виступає донором через свої **виконавчі агенції** для впровадження в дію проєктів на території країн реципієнтів. Таким чином, кошти перераховуються не державі, а на рахунки виконавчих агенцій ГЕФ. Серед них:

- Програма розвитку ООН (ПРООН) (UNDP)
- Програма ООН з навколишнього середовища (UNEP)
- Світовий банк (World Bank)
- Європейський банк реконструкції та розвитку (EBRD)
- Організація харчування та сільського господарства ООН (FAO)
- Міжнародний фонд розвитку сільського господарства (IFAD)
- Організація розвитку промисловості ООН (UNIDO)

ГЕФ та міжнародні конвенції

Окрім фінансування проєктів через гранти та змішане фінансування, ГЕФ також служить фінансовим механізмом для міжнародних конвенцій, кожна з яких стосується певного аспекту сталого розвитку:

- ▶ Конвенція про біорізноманіття
- ▶ Рамкова конвенція ООН про зміну клімату
- ▶ Конвенція ООН про боротьбу з опустелюванням
- ▶ Стокгольмська конвенція про стійкі органічні забруднювачі
- ▶ Мінаматська конвенція про ртуть

Українські проєкти за підтримки ГЕФ

- ▶ **Створення ринків відновлюваної енергетики в Україні (2010)** - проєкт, спрямований на подолання політичних, фінансових та інформаційних перешкод для розвитку ринку відновлюваної енергетики в Україні. Виконавець - Мінпаливенерго.
- ▶ **Розвиток і комерціалізація біоенергетичних технологій в муніципальному секторі України (2014)** - проєкт, спрямований на просування муніципальних послуг теплопостачання та гарячого водопостачання на основі біомаси. Виконавці - Міністерство аграрної політики та продовольства України, Міністерство екології та природних ресурсів України, Черкаська та Івано-Франківська області, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.

Українські проєкти за підтримки ГЕФ

- ▶ **Сприяння сталому веденню тваринництва та збереженню екосистем у Північній Україні (2021)** - сприяє сталому веденню тваринництва та збереженню екосистем у ландшафті Північної України. Виконавці - Міністерство екології та природних ресурсів та його обласні управління, Представництво ПРООН в Україні.
- ▶ **Центр трансферу фінансів і технологій зі зміни клімату (FINTECC) (2015)** - проєкт, спрямований на розробку інноваційної політики, пакетів технічної допомоги та ефективних механізмів фінансування для збільшення інвестицій у кліматичні технології в Україні.

Українські проєкти за підтримки ГЕФ

- ▶ Підвищення енергоефективності та просування відновлюваних джерел енергії в агропродовольчих та інших малих і середніх підприємствах в Україні (2011). Виконавці - Інститут відновлюваної енергетики, Національне агентство України з питань ефективного використання енергетичних ресурсів, Мінагрополітики України.
- ▶ Регіональний демонстраційний проєкт зі скоординованого управління утилізацією озоноруйнівних речовин та СО₂ в Україні, Білорусі, Казахстані та Вірменії (2017). Цей демонстраційний проєкт допомагає залученим країнам виконувати свої зобов'язання за Стокгольмською конвенцією та Монреальським протоколом і створювати місцеві потужності для знищення ОРВ та деяких СО₂. Виконавчі агенції - Міністерства навколишнього середовища 4-ох залучених країн.

Критерії оцінки проєкту:

- ▶ Відповідність країни встановленим критеріям та керівна роль держави;
- ▶ Забезпечення глобальних екологічних цілей;
- ▶ Відповідність напрямкам діяльності ГЕФ;
- ▶ Порівняльні переваги організації;
- ▶ Наявність ресурсів;
- ▶ Послідовність проєкту;
- ▶ Відповідна структура проєкту;
- ▶ Можливість співфінансування проєкту;
- ▶ Наявність системи моніторингу та оцінки;
- ▶ Реакція організації на коментарі та відгуки

Більше інформації на сайті:
www.thegef.org

Дякую за увагу!